

Broj 864/11

Dana 16.6.2011.godine

Ministarstvo prosvete i kulture Republike Srpske

n/r ministra, gđin Anton Kasipović

Predmet- Mišljenje

-Nacrт Zakona o izmjenama i dopunama Zakona osnovnom obrazovanju i vaspitanju

Razumijevanje i uživanje ljudskih prava važan je dio pripreme svih mladih ljudi za život u demokratskom društvu. Pojmovi povezani sa ljudskim pravima mogu se i moraju usvojiti što ranije. Škole zato trebaju obezbjediti uslove u kojima će učenici neposredno doživjeti ostvarivanje ljudskih prava.

Škole u svom djelovanju trebaju podsticati učešće roditelja i ostalih članova zajednice.¹

Zakonom o osnovnom obrazovanju i vaspitanju² jasno su definisani ciljevi obrazovanja.

Da bi škola ostvarila ciljeve obrazovanja definisane zakonom ona mora obezbjediti poštovanje prava učenika.

Da bi škola obezbjedila poštovanje prava učenika, propisi koji definišu te vrijednosti moraju definisati i ovlaštenja, i prava, obaveze i odgovornosti svih u obrazovnom procesu.

Učenik je subjekt prava, on ima i prava i odgovornosti, što uključuje i njegovo pravo na izražavanje vlastitog mišljenja i učestvovanje u određivanju pravila koja se u školi na njega odnose.

Roditelji imaju primarnu obavezu i odgovornost brinuti za zdravo odrastanje svoje djece i oni u obrazovnom sistemu imaju izuzetno važnu ulogu.

Iako su zakoni i do sada predvidjeli učešće i učenika i roditelja, ne rijetko, kada su u pitanju savjeti roditelja, to ostaje samo kao zakonom utvrđena mogućnost.

Škola ima izuzetno važnu ulogu ne samo u obrazovanju već i vaspitanju učenika. Međutim bez aktivnog učešća i roditelja i djece, bez adekvatne podrške lokalne zajednice, dovodi se u pitanje ostvarivanje ciljeva obrazovanja kako su zakonom definisani.

Nedovoljna saradnja roditelja i škole je problem na koji ukazuju i nastavnici i uprava škole, ali i roditelji ističu da ta saradnja nije na potrebnom nivou.

¹ Preporuka Vijeća Evrope broj 85)7 o učenju o učenju o ljudskim pravima u školi

² Zakon o osnovnom obrazovanju i vaspitanju, Službeni glasnik RS broj 74/08 i 71/09, član.7.

Da bi se izbjegle situacije u kojima se odgovornost zbog povrede prava djeteta u obrazovnoj ustanovi uvijek traži na drugoj strani, neophodno je zakonom definisati ulogu i važnost roditelja u obrazovanju njihove djece i utvrditi postupanje zbog propuštanja dužne pažnje roditelja i nesaradnje sa školom.

Pravila ponašanja i školska disciplina su izuzetno važni za nesmetan rad škole. Zato je važno da ta pravila budu definisana, da ih zajedno dogovore svi učesnici u obrazovnom procesu i da se ona odnose i na učenike, na nastavnike, roditelje i sve druge za vrijeme njihovog boravka u školi.

Pravila moraju biti istaknuta na vidno mjesto u školi i sa njima moraju biti upoznati svi u školi.

U skladu sa ovlaštenjima utvrđenim Zakonom³ dostavljamo Vam Mišljenje na

-Nacrt Zakona o izjenama i dopunama Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju i očekujem da Instituciju u skladu sa članom 9. Zakona obavijestite o mjerama koje ste preduzeli.

S poštovanjem,

Ombudsman za djecu Republike Srpske
mr Nada Grahovac

³ Zakon o ombudsmanu za djecu, Službeni glasnik RS broj 103/08, član 9.

Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju

Prava i obaveze učenika-dodati naslov i definisati

Član

Status redovnog učenika stiče se upisom u školu.

Status redovnog učenika učenik može imati samo u jednoj školi, izuzev učenika koji je upisan u umjetničku školu pod uslovima utvrđenim zakonom.

Prava učenika su

- pravo da bude obavješten o svim pitanjima koja se na njega odnose,
- pravo na uvažavanje njegovog mišljenja,
- pravo na pomoć i podršku u skladu sa njegovim najboljim interesom,
- pravo na prigovor u skladu sa ovim zakonom,
- pravo na učešće u radu savjeta učenika,
- pravo na učešće u izradi i poštovanje pravila kućnog reda,
- pravo na predlaganje mjera za unapređenje vaspitno obrazovnog procesa.,
- pravo na zaštitu od svakog oblika nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja, fizičkog kažnjavanja, omalovažavanja, vrijeđanja
- pravo na organizovanje u različite grupe, parlament učenika i sl.

Obaveze učenika su

- redovno pohađanje nastave,
- redovno pohađanje drugih oblika vaspitno obrazovnog rada koje je sam izabrao,
- poštovanje i pridržavanje svih pravila kućnog reda u školi,
- redovno izvršavanje obaveza koje proističu iz nastavnog plana i programa,
- redovno izvršavanje obaveza koje proizilaze iz normativnih akata i kućnog reda u školi,
- čuvanje udžbenika i drugih nastavnih sredstava, imovinu učenika i škole

Prava i obaveze roditelja, dodati naslov i definisati

Član

Roditelji imaju obavezu i odgovornost da se brinu o obrazovanju svoje djece i najvažniji su vaspitači svoje djece.

Roditelj je dužan upisati dijete u školu u skladu sa članom... ovog zakona.

Roditelj ima pravo i obavezu učestvovati u obrazovanju svoga djeteta, aktivno sarađivati sa školom i biti redovno obavješten o aktivnostima djeteta.

Roditelj je dužan brinuti se o redovnom izvršavanju obaveza djeteta u školi, te o nemogućnosti ili spriječenosti djeteta u izvršavanju obaveza, obavjestiti školu najkasnije u roku od 8 dana.

Ako roditelj zanemaruje svoje obaveze, škola mu je dužna uputiti pisani poziv za razgovor sa razrednikom i stručnim saradnikom škole.

Ako roditelj i dalje zanemari svoje obaveze, kao i obavezu iz predhodnog stava, škola je dužna o tome odmah obavijestiti nadležni centar za socijalni rad, koji će obavijestiti školu o mjerama koje su preduzeli u konkretnom slučaju.

Kućni red,dodati naslov i definisati

Član

Školski odbor u saradnji sa nastavničkim vijećem donosi Etički kodeks za neposredne izvršioce vaspitno obrazovnog rada u školskoj ustanovi.

Školski odbor u saradnji sa Savjetom roditelja, Savjetom učenika i Nastavničkim vijećem donosi kućni red u školi.

Kućnim redom se utvrđuje

- pravila i obaveze ponašanja u obrazovnom sistemu -učenika, roditelja i nastavnika i svih drugih za vrijeme njihovog boravka u školi,
- pravila međusobnog odnosa učenika,
- pravila međusobnog odnosa učenika i nastavnika, zaposlenog osoblja i drugih
- pravila bezbjednosti i zaštita od socijalno neprihvatljivih oblika ponašanja,
- odnos prema imovini.

Član

U školskim ustanovama zabranjena je svaka reklama i/ili prodaja proizvoda koji nisu u skladu sa ciljevima utvrđenim članom zakona.

-u članu 82.ž, dodati - i ostalom radnom osoblju,

-u članu 82,t.2.dodati

Pri izricanju vaspitno disciplinske mjere škola je dužna, pored odlučnih činjenica utvrditi i sve okolnosti učenikova razvoja-mentalna i socijalna zrelost, porodične prilike i druge važne okolnosti koje utiču na njegov razvoj.

-u članu 105.dodati kao uslov za obavljanje poslova nastavnika ili stručnog saradnika da nije pravosnažnom presudom osuđivano za krivična djela učinjena protiv dostojanstva ličnosti, morala, službene dužnosti, trgovine ljudima, zlostavljanja djeteta, polnog i drugog nasilja nad djetetom ili maloljetnim licem

-u članu 110.dodati -na isti način kao za nastavnike,utvrditi postupak za direktora

-u članu 117.dodati korištenje mobilnih telefona u nastavi.